

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 5C/16/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614207015
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Monika Dubjel
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7614207015.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Mgr. Monika DUBJEL v právnej veci navrhovateľa E. J., L.. XX.XX.XXXX, J. D.Á. L. E., V. T. XXX/X, právne zastúpeného JUDr. Jánom Burocim, advokátom so sídlom Chrapčiakova 7, Spišská Nová Ves proti odporcovi G. Q. D., D..O..M., G. XX, J., IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

U r č u j e sa, že Dohoda o zrážkach zo mzdy, uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom v zmluve číslo XXXXXXXXXXX X. K.S. XX.XX.XXXX je n e p l a t n á .

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy konania, na účet jeho právneho zástupcu vo výške 318,53 EUR, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť na účet tunajšieho súdu, z titulu súdneho poplatku 99,50 EUR, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve č. XXXXXXXXXXX X. K. XX.XX.XXXX, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná.

Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov. Ide o formulárovú typovú spotrebiteľskú zmluvu. Zmluvu považuje za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej z časti za neudržateľnú. Vzťah účastníkov sa dostal do krízového stavu a javí sa, že platnosť právneho úkonu bude musieť posúdiť súd. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a inými kogentnými ustanoveniami zákona. Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal jeho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by mu uložilo povinnosť plniť, vykonávajú sa mu zrážky zo mzdy a nemá možnosť ich priamo zastaviť. Jeho zamestnávateľ je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy, bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Zároveň poukázal na to, že Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný. Ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva, na účely mimosúdneho postihnutia majetku žalobcu, nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva

poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie a čl. 7 Ústavy SR (rozpor s medzinárodnou zmluvou). Pochybnosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti, či vyjednávacej pozície. V ďalšej časti odôvodnenia žalobca poukázal na viacero rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, v ktorých Súdny dvor zdôrazňuje v rámci spotrebiteľskej kontraktácie nerovnováhu na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť ex offo ochrany. Ďalej uviedol, že Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy, nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie, práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidla verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/10 P OHOTOVOSTĚ proti Korčkovskej). Žalobca tiež komparatívne poukázal na rakúsku právnu úpravu, ktorá chráni spotrebiteľa pred mimosúdny zrážkami zo mzdy a slovenskú právnu úpravu, ktorá podľa neho neumožňuje ani spotrebiteľovi, a ani jeho zamestnávateľovi namietat' priamo mimosúdny akt veriteľa, povahu a výšku dlhu a zároveň mimosúdne zastaviť zásah do majetku spotrebiteľa a to napriek tomu, že veriteľ je súkromnou osobou a jeho moc siahať na majetok spotrebiteľa nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnu inštitúciou a nie je ani inak odvodená od verejnej moci. Ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jeho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a, že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky, vrátane spornej časti pohľadávky. V čase uzavretia zmluvy žalobca nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázat' na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť jeho majetok v podobe jeho mzdy, aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi, bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom. Má naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ O.s.p. na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem (6Cdo 192/2010, 1Cdo 91/2006). Taktiež navrhol určenie, že Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 153 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka.

Žalobný návrh obsahoval aj návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žalobca v záujme predídania vzniku ujmy navrhol súdu, aby nariadil predbežné opatrenie, ktorým by dočasne zaviazal zamestnávateľa žalobcu povinnosťou zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu podľa Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.XX.XXXX a zaviazal žalovaného povinnosťou zdržať sa použitia predmetnej dohody.

Tunajší súd uznesením č.k. 5C/16/2014 - 21 zo dňa 07.05.2014, nariadil predbežné opatrenie, ktorým rozhodol, že zamestnávateľ žalobcu je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu podľa dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.XX.XXXX, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným a to do skončenia konania vo veci samej a tiež, že žalovaný je povinný zdržať sa výkonu práva vyplývajúceho z tejto dohody a to do skončenia konania vo veci samej, pričom sa súd stotožnil s dôvodmi, ktoré žalobca v návrhu uviedol.

Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.08.2014.

Žalovaný podal odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, v ktorom k žalobnému návrhu uviedol, že tvrdenia žalobcu popierajúce platnosť dohody o zrážkach zo mzdy ako takej sú v rozpore so zákonnou úpravou, nakoľko vzájomné práva a povinnosti strán z takejto dohody určuje práve zákon. Dohoda o zrážkach zo mzdy nepredstavuje právny úkon, ktorého obsah je dohodnutý zmluvnými stranami ako výsledok zmluvnej voľnosti podľa ust. § 2 ods. 3, resp. § 51 OZ. Podstatou dohody o zrážkach zo mzdy je, že platiteľ mzdy dlžníka uhrádza na základe dlžníkovho skoršieho

súhlasu jeho splatný dlh pomocou zrážok zo mzdy a tieto poukazuje na účet veriteľa, čím sa spláca veriteľova pohľadávka. Tento inštitút patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov, ktorý upravuje OZ a slúži najmä k úhrade dlhu zo zmluvy, jeho splátok, úrokov. Jedná sa o rovnocenný spôsob splácania dlhu ako uhrádzanie splátok vkladom v banke, platením prostredníctvom pošty, trvalým príkazom a podobne. Veriteľovi vzniká právo použiť tento inštitút, len čo sa pohľadávka stala splatnou. Na jeho použitie sa teda neviaže schválenie rozhodnutím súdu, ale existenciou právnej skutočnosti, napr. porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácanie dohodnutých splátok. Tento zabezpečovací inštitút nebol zo spotrebiteľského práva zákonodarcom vylúčený ako neprípustný. Nejedná sa v tomto smere ani o neprijateľnú podmienku, pretože jedná o dohodu o zrážkach zo mzdy bola individuálne dojednaná a samotná nemá ako vytvárať nerovnosť v právach a povinnostiach. Podľa žalobcu inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Žalovaný pripomína, že v zmluve o revolvingovom úvere, ktorú uzavrel žalobca so žalovaným je jasne uvedená celková suma, ktorú musí žalobca zaplatiť a aj suma mesačných splátok. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút nepredstavuje zrážanie časti mzdy na akejsi subjektívnej predstave žalovaného, ako to tvrdí žalobca, ale predstavuje zrážky v podobe a výške ako boli stanovené mesačné splátky úveru pre prípad ich riadneho neuhrádzania.

Súd vytýčil termín pojednávania na deň 31.10.2014. Na pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ani jeho právny zástupca, pričom svoju neprítomnosť ospravedlnil a žiadal vo veci rozhodnúť aj v jeho neprítomnosti, súd preto s poukazom na ustanovenie § 101 ods. 2 pojednával v neprítomnosti žalovaného.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom na začatie konania a s listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

Žalobca a žalovaný dňa XX.XX.XXXX (žalobca podpísal dňa XX.XX.XXXX žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru a žalovaný túto žiadosť „schválil“ dňa XX.XX.XXXX) uzavreli Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.261,37 €, ktorý sa žalobca zaviazal splatiť v splátkach vo výške 77,08 €. Bola dojednaná ročná úroková sadzba vo výške 68,82 % a priemerná hodnota RPMN 34,49 %. Celkové náklady žalobcu ako spotrebiteľa na poskytnutý úver tak mali predstavovať čiastku 1.050,92 €. V zmysle predmetnej úverovej zmluvy jej neoddeliteľnou súčasťou sú úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., pričom žalobca ako klient podpisom mal potvrdiť, že je oboznámený s týmito úverovými podmienkami, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité a, že prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Žalobca a žalovaný zároveň, v zmysle obsahu zmluvných dojednaní tejto zmluvy, uzatvorili aj dohodu o zrážkach zo mzdy.

Z oznámenia veriteľa zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX bol schválený úver dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX.

Z listu žalovaného, adresovaného žalobcovi zo dňa 24.05.2010 vyplýva, že v zmysle článku 4 Revolving Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX bol žalobcovi navýšený úver. RPMN úveru po poskytnutí revolvingu je 55,38 %. Úver je pri každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára.

Listom zo dňa 17.03.2014 žalovaný vyzval zamestnávateľa žalobcu na vykonávanie zrážok minimálne vo výške 77,08 € (alebo maximálne možné) zo mzdy žalobcu, zároveň mu oznámil, že zamestnanec (žalovaný) si neplní riadne a načas záväzkov. Aktuálny dlh je 2.700,24 € + úrok z omeškania.

Z rukou napísaného prehľadu žalobcom o splácaní jednotlivých splátok úveru vyplýva, že žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 1.261,37 €, z toho mu bola dňa 11.03.2009 poukázaná na účet suma 1.136,49 € a neskôr mu bola v rámci revolvingu (zo sumy 624,32) zaslaná suma 556,21 € (spolu 1.692,70 €), od 17.04.2009 do 05.10.2010 žalovaný uhradil 17 splátok po 77,08 € a dňa 11.03.2011 splátku vo výške 154,16 € (spolu uhradené splátky 1.464,52 €).

Žalobca vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 31.10.2014 uviedol, že od žalovaného si vzal úver, aby pomohol rodine, keďže manželka je na invalidnom dôchodku. Spočiatku neboli žiadne problémy so splácaním splátok, ale postupne sa to stalo neúnosné a nemal z čoho zaplatiť splátky. Keď si to žalobca prepočítal, vychádza mu to, že by mal splatiť už len dve splátky z požičanej sumy, ale žalovaný od neho požaduje raz toľko. Momentálne od neho žiadajú 2.700,- € plus úrok z omeškania, okrem toho čo už zaplatil. Žalobca bol ochotný doplatiť chýbajúce splátky, preto navštívil pracovníka p. N. na pobočke v Spišskej Novej Vsi a chcel nahliadnuť do prehľadu už zaplatených splátok a tých, ktoré je potrebné ešte zaplatiť. Uvedený pracovník odmietol predložiť uvedený prehľad na nahliadnutie. Žalobca uviedol, že mu vôbec nesúhlasí to, čo zaplatil spoločnosti, s tým, čo od neho žiadajú, pričom má doklady z banky o vykonaných platbách. Zmluvu žalobca podpisoval v Poprade na pobočke žalovaného tak, že predložil pracovníčke preukaz a ona mu vyplnila tlačivo tak, že tam doplnila jeho údaje. Žalobca si nepamätá, žeby ho pracovníčka nejakým spôsobom poučala alebo bližšie oboznamovala s podmienkami úveru, ale povedala, že po 12-tich splátkach bude mať žalobca právo na revolving, čiže na ďalší úver vo výške okolo 700,- €. Tiež mu dala podpísať tlačivo o dohode o zrážkach zo mzdy, potom odišiel a po niekoľkých dňoch mu pracovníčka volala, že dohoda je schválená a že mu už prišli peniaze na účet. Žalobca trval na tom, aby splátky žalobca platil v ČSOB banke. Pracovníci žalovaného žalobcu bližšie neupozorňovali, ani neupovedomili o celkovej výške úveru a ďalších sankciách pri neplatení. Potom volali z učtarne od zamestnávateľa, že prišiel pokyn na zrážanie s tým, že splátky sa majú vykonávať pokiaľ nedá odporca pokyn na ich zastavenie. Žalobca následne oslovil združenie Brániť sa oplatiť.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo, ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
q) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nepriateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzavretá a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 551 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že skutočne medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola uzavretá Zmluva o revolvingovom úvere. Žalobca ju uzatváral z dôvodu nevyhovujúcej rodinnej situácie, keďže jeho manželka je na invalidnom dôchodku.

Vykonaným dokazovaním bolo ďalej preukázané, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je tzv. štandardná alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a násl. Občianskeho zákonníka. Pri uzatváraní zmluvy, pri spisovaní žiadosti o úver sa žalobca informoval u pracovníčky žalovaného o podmienkach poskytnutia úveru, pričom bol daný dôraz na výšku úveru, výšku splátok a možnosť ďalšieho revolvingu (navýšenia úveru).

Túto zmluvu súd posudzuje v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z., platného v čase uzavretia zmluvy. Ide o typicky formulárovú zmluvu, písanú veľmi drobným písmom. Zo štruktúry textu zmluvy je zjavné, že zmluva je písaná vo forme vopred pripraveného tlačiva, ktoré je jednoznačne a nad všetku pochybnosť vypracované a koncipované žalovaným. Žalobca ako účastník tohto zmluvného

vzťahu nemal možnosť obsah týchto zmluvných podmienok meniť (ovplyvniť) a ani do nich žiadnym zásadným spôsobom zasiahnuť.

Jednotlivé údaje do formulára (žiadosti o poskytnutie úveru) vyplňala pracovníčka žalovaného. Súčasťou tohto formulára sú Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré sú písané ešte menším písmom ako formulár žiadosti.

V hlave 13 článok 13.2 zmluvných dojednaní je uvedené, že v prípade omeškania Dlžníka so splácaním úveru alebo akéhokoľvek peňažného záväzku podľa tejto zmluvy o Revolvingovom úvere, je Veriteľ ďalej oprávnený predložiť platiteľovi mzdy dlžníka Dohodu o zrážkach zo mzdy a domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky zrážkami zo mzdy, vymáhať pohľadávku podaním žaloby na príslušnom súde alebo niektorému z rozhodcov podľa ust. 18.2.1.

Z obsahu zmluvy nesporne vyplýva, že jej súčasťou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú je spotrebiteľ, vzhľadom na okolnosti žiadosti o úver, nútený podpísať. Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka je síce na samostatnom tlačive, ale ide tiež o vopred pripravené tlačivo, ktorého obsah žalobca nemohol ovplyvniť a v ktorom je použité tiež drobné písmo. Taktiež toto tlačivo vyplňala pri spracovaní žiadosti o úver pracovníčka žalovaného. Žalobca toto tlačivo podpísal v ten istý deň ako formulár žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, z čoho možno vyvodiť, že formulár dohody o zrážkach zo mzdy bol predložený žalobcovi spolu s formulárom žiadosti o úver, čo bežný spotrebiteľ mohol vyhodnotiť, že podpísanie dohody o zrážkach zo mzdy je nevyhnutnou súčasťou zmluvy a podmienkou schválenia úveru.

V bode I. dohody o zrážkach zo mzdy je uvedené, že Spoločnosť (žalovaný) bude mať voči Dlžníkovi (žalobcovi) pohľadávku, ktorá vznikne tým, že spoločnosť poskytne dlžníkovi na základe zmluvy čiastku 1.261,37 €. V zmysle zmluvy má dlžník právo, aby mu v prípade riadneho splácania úveru bol poskytnutý ďalší úver - revolving. Pohľadávky zabezpečené touto dohodou sú tvorené úverom vrátane prípadných všetkých revolvingov poskytnutých dlžníkovi. Príslušenstvom úveru a revolvingu, prípadne uplatnenými zmluvnými pokutami, nákladmi, ktoré spoločnosti vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávok a ďalšími prípadnými pohľadávkami Spoločnosti voči Dlžníkovi.

Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy, na ktorú sa odvolávajú ustanovenia Zmluvných dojednaní, je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly, nárokov uplatnených veriteľom, na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom aj z neprijateľných zmluvných podmienok.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

Taktiež v danom prípade súd poukazuje aj na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorým v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300019498 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že

žalobca ako spotrebiteľ bol vzhľadom na samotný priebeh spisovania žiadosti o úver vedený predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam, bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že sú tieto uplatňované veriteľom z neprijateľným zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho titulu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi. V konaní nebolo preukázané, žeby žalobca bol poučený o dôsledkoch uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy a o možnosti ju odmietnuť.

Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriadiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa, z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 1, 6 Občianskeho zákonníka a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaný bol neúspešný a úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania, ktorá pozostáva zo 4 úkonov právnej pomoci po 61,85 € a to: prevzatie a príprava zastúpenia (§13a ods. 1 písm. a/), podanie žaloby (§13a ods. 1 písm. c/), vyjadrenie k odvolaniu, zastúpenie pri pojednávaní dňa 31.10.2014 (§ 13a ods. 1 písm. d/) a 1 úkon právnej pomoci po 30,93 €, t.j. návrh na predbežné opatrenie (§ 13a ods. 2 písm. a/). Ďalej bol priznaný režijný paušál 5 x 8,04 €, spolu v sume 40,20 €. Celkom trovy konania predstavujú sumu 318,53 €.

Povinnosť žalovaného prisúdené trovy konania zaplatiť na účet zástupcu žalobcu vyplýva z ust. § 149 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 250a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Z.z. v platnom znení o súdnych exekútoroch a Exekučnom poriadku.